

پاورقی (۱۲)

جنگ خانوادگی

منبع: القبس • مترجم: محمدعلی عسگری

توفان صحرا

در تاریخ ۲۳ فوریه بود که ایالاتمتحده آمریکا آخرین مرحله از عملیات توفان صحرا را کلید زد. طسی این مرحله بود که باید نیروهای زمینی وارد میدان شده و مدت صدساعت صدام را محاصره می کردند.

هزینه این جنگ بسیار سنگین بود. به گونه‌ای که گفته می‌شود عراق ۲۰۰هزار سرباز خود را درجریان آن از دست داد.به‌علاوه صدام به لحاظ شخصی با خطر از دست دادن سمیرا روبه‌رو شد. کسی که از زمان رفتن پسرش جالش تغییر کرد و روز به روز از ورزش کاسته می‌شد. سمیرا تلاش می‌کرد اندوهش را از شوهرپنهان کند اما نتوانست جلوی عاله بشیر این کار را بکند. علاه می‌گوید: «هربار او را می‌دیدم دراین‌باره حرف می‌زد.» صدام سعی کرد این حرمان عاطفی را با پول جبران کند او شخصا حاضر به انجام هرکاری برای زنان و دخترانش بود. آن پزشک جراح می‌گوید: «حتی اگر آنان درخواست عمل جراحی زیبایی می‌کردند صدام به رغم هزینه زیادی که این کار داشت می‌پذیرفت، مگر اینکه خودشان منصرف شوند. . صدام پیوسته در برابر دخترانش کوتاه می‌آمد»

تیراندازی به وطنیان

حضور یک زن دوم در زندگی صدام تاثیر مهمی بر ساجده و نقش او گذاشت. گرچه شوهرش درگیر جنگ و مسائل مربوط به دولت بود و به همین دلیل ساجده تلاش می‌کرد با استفاده از این موقعیت به رتق وفاق امور منزل و نیاز بچه‌ها بپردازد. اما آخرین تراژدی خانوادگی فراتر از همه تصورات او بود. یک روز غروب درماه اگوست سال ۱۹۹۵ درخلال شامی که درکشتی مخصوص خودش ترتیب داده بود، عدی دیوانه‌وار به طرف همه تیراندازی کرد. او خیلی خورده و مست کرده بود. آن شب‌نشینیی به میدان جنگ تبدیل شد و مهار انواع و اقسام کینه‌ها و نفرت‌های پنهان گویی ناگهان رها شده بود. درهمان شب‌چرانی بود که عدی عمویش وطنیان را که آن زمان مقام وزارت کشور را داشت هدف قرار داد و از ناحیه دو ساق پا مجروح کرد. درواکنش به آن وحشتی که پدید آمده بود رغد و رعنا تصمیم گرفتند به‌همراه همسرانشان کشتی را ترک کنند.

فرار به بلغارستان

اما آن دو نه‌تنها از آن کشتی که به‌کلّی از عراق فرار کردند و به اتفاق همسرانشان به بلغارستان رفتند تا در یک همایش شرکت کنند. البته شرکت در همایش یک بهانه ظاهری بود و در اصل آنها می‌خواستند از طریق مرزهای عراق این کشور را ترک کرده و به اردن بروند. در آن زمان صدام و همسرانشان را مرخص کرده و به هتلی رفتند که کسانی درانتظارشان بودند. آنها کسالی نبودند جز تعدادی مشاور و مامور سازمان سیای آمریکا.فرار این دو دختر، رسوایی بزرگی را برای صدام و خانوادهاش به وجود آورد.

این یک خیانت فردی نبود- حسین کامل، همسر رغد که وزیر صنایع نظامی بود تمام اسرار نظامی حکومت صدام را در جیب خود داشت. او به‌خصوص از برنامه‌هایی آگاه بود که صدام می‌خواست در آینده آنها را به‌اجرا در آورد. از طرف دیگر برادر شوهر رعنا هم برای خود کسی بود و ریاست نگهبانان نزدیک صدام را برعهده داشت. وقتی این دو دختر به‌همراه شوهرانشان به اردن گریختند وضعیت مزاجی ساجده وخیم‌تر شد. الهام خواهرش می‌گوید: «آن زمان حتی جرات گفتن یک معذرت‌خواهی را هم به او نداشتم»

همسران آن دو دختر سال‌ها بود که به کاخ‌های صدام رفت و آمد داشتند و از تمام اسرار و ریخت‌وپاش‌های او مطلع بودند. بعد از اینکه سازمان سیا اطلاعاتی را که نیاز داشت از آن دو گرفت، آنها دیگر به افراد بی‌خبریتی تبدیل شده بودند که مثل طاعون‌زده‌ها با آنها برخورد می‌شد.

در آن زمان صدام نامه‌های زیادی به آنها نوشت و تاکید کرد که آنها را بخشیده و از آنها می‌خواهد دوباره به عراق برگردند. حسین کامل تصمیم گرفت به‌همراه همسرش رغد برگردد اما برادرش در ترکیه ماند. حسین کامل به محض ورود بد بغداد با خشونت تمام کشته شد. عمویش، علی کیمایی این‌ ماموریت را برعهده گرفت و صدام نیز در حین مراسم دفن هرگونه سوگواری را برای اوقدفتن کرد. کشتهشدن حسین کامل ضربهای سهمگین به‌خصوص در رابطه با ساجده بود. او یکی از نزدیکانش به شمار می‌رفت و شخص ساجده از سال‌ها پیش او را برای دخترش در نظر گرفته بود. بعد از این حادثه بود که ساجده احساس کرد دقیقا از سوی شوهرش در معرض خطر و خیانت قرار گرفته است. برای همین او را متهم به تلاش برای قتل عدی کرد زیرا شش ماه بعد از کشته شدن حسین کامل، با کلاشکنفک به عدی حمله شده بود. وقتی علاه بشیر این خبر را به ساجده داد، او به سرعت خودش را به بیمارستان رساند. پرستارهای می‌شنیدند که ساجده با صدای بلند فریاد می‌زند: «بچه‌های مرا می‌کشند... می‌دانم آخر این کار از این هم بدتر خواهد شد!»

توهم

سمیرا برای صدام یک پناهگاه عاطفی بود که می‌توانست به آن بگریزد. اما به مرور، بعد از چند سال توجهات و تمایلات این زن تغییر کرد و زندگی‌اش بیشتر شبیه زندگی گولی‌ها در آمده به‌خصوص بعد از آنکه اعضای خانواده صدام جای او را پیدا کرده بودند. چمدانش همیشه حاضر و آماده بود. سرانجام در ابتدای سال ۲۰۰۰ بود که توانست اسباب و وسیله‌اش را در خانه‌ای ساه در نزدیکی پل رودخانه دجله بگذارد.

ادامه دارد ...

«ژنو۲» با چیش «پینگ پنگی» کرسی‌ها آغاز شد

ادامه جنگ پشت میز صلح

نسرین رضایی: آمده‌اند تافرصتی فراهم کنند برای پایان دادن به خونریزی‌ها، به جنگ خدای که حالا دیگر به مرز آمار رسیده و فاجعه را پشتسر گذاشته است. دبیرکل خواسته تا از فرصتی که در اجلاس ژنو فراهم کرده برای پایان دادن به خونریزی استفاده کنند. بان می‌گوید شرکت‌کنندگان در اجلاس مسوولیتی بزرگ و «چالش‌هایی خطر» در برابر دارند. اما حتی با حضور میانجیگران بین‌المللی هم خبری از گفت‌وگو نیست و تنها پای جدل و اتهام و خط و نشان به میان کشیده شده است. وزیر اطلاع‌رسانی سوریه می‌گوید دلیل حضور هیات سوری در اجلاس ژنو، دفاع از منافع عالیه، متوقف‌کردن خونریزی، اخراج تروریست‌های خارجی و حفظ

حاکمیت کشور است. او اما خط‌نشان می‌کشد و می‌گوید: همزمان با تلاش سیاسی در این زمینه، نبرد نظامی هم ادامه خواهد داشت. ولید معلم هم مخالفان حکومت را در نشست خان می‌خواند. چهارشنبه، دوم بهمن، کنفرانس بررسی راه‌حل بحران سوریه در هتل زیبای «لو مونترو پالاس» در شهر «مونته‌خو» سوویس آغاز شد. هتلی که در سال ۱۸۲۷ ساخته شده و در تاریخ خود میزبان شخصیت‌های معروف سیاسی چون میخاییل گورباچف، جان میچر، والری ژسگارل‌دستن و هنری کسینجر بوده است. در سالن بزرگ طبقه همکف هتل میزهای مستطیل‌شکل بزرگی چیده شده‌اند که به ترتیب حروف الفبای انگلیسی نام کشورهای

کردهای سوری اعلام خودمختاری کردند

الجزیره، یکی از سه منطقه کردنشین در شمال‌شرق سوریه خبر داد. او گفت: ما در منطقه الجزیره در شمال‌شرق سوریه دولت خودمختار تشکیل دادیم. در آینده‌ای نزدیک نیز دو دولت مشابه درعفرین و کوبانی

لحظه به لحظه با «ژنو ۲»

توانایی حل مشکلات سوریه را داشته باشند اگر بتوانیم به چنین توافقی دست یابیم به امنیت و ثبات جهان و منطقه کمک کرد.دایم. انقلاب در سوریه به شکل مسالمت‌آمیز آغاز شد و مردم تنها خواهان زندگی بهتر بودند اما این درخواست با خشونت روبه‌رو شد. اکنون همگی اینجا جمع شدایم تا توافقمه ژنو ۲ را اجرایی کنیم. در همین راستا وزارت‌تجاره آمریکا درمورد سخنرانی وزیر‌تجاره سوریه اعلام کرد که اظهارات او با روح و اهداف اجلاس ژنو برای آشتی ملی در سوریه از طریق استقرار دولت انتقالی همخوانی نداشت و ولید معلم به‌جای ترسیم چشم‌اندازی مثبت و صلح‌آمیز از آینده، به «الفاظی‌های تحریک‌آمیز» مبادرت کرد.

ولید المعلم، وزیر خارجه سوریه:

این ملت سوریه هستند که رهبران خود را تعیین و برای آینده سوریه تصمیم‌گیری می‌کنند و آقای کری، هیچ‌کس نمی‌تواند مشروعیت را از بشار

اسد، رئیس‌جمهوری قانونی سوریه بگیرد. ما تاکید می‌کنیم که مذاکره میان سوری‌ها راه‌حل بحران است. ما برای دفاع از مردم خود آمده‌ایم. این وظیفه قانونی ماست. آقای کری! هیچ‌کس در جهان حق ندارد که رئیس‌جمهور یک کشوری را عزل کند و چیزی را در سوریه تغییر دهد چراکه مسوولیت این اقدامات تنها برعهده خود سوری‌هاست. این وظیفه آنهاست. ما رفتاردم مردمی برقرار می‌کنیم تا این اراده سوری‌ها گوش دهیم. خود سوری‌ها حق دارند که رهبر، پارلمان و قانون اساسی خود را تعیین کنند و هرچیزی که غیر از این باشد هیچ ارزشی ندارد.

احمد الجریا، رئیس ائتلاف مخالفان سوری: بشار اسد نمی‌تواند به مسند خود باقی

بماند او شخصی است که کشور را وارد بی‌حوه خشونت کرد تا خود در کرسی بماند. دفاع از خود گزینه ما نبود اما نظام سوریه ما را مجبور به انتخاب این گزینه کرد و تلاش سازمان‌های بین‌المللی را برای دستیابی به صلح ناکام گذاشت. اسد مدعی مبارزه با تروریسم است. چه‌کسی این حرف‌ها را باور می‌کند. ما در راستای حمایت از مردم سوریه عمل می‌کنیم. این سخنان را گفتیم تا تاکید کنیم که ما کاملاً با «ژنو ۱» موافق هستیم. اختیارات اسد از جمله ارتش و سازمان اطلاعات باید در اختیار دولت انتقالی قرار گیرد. وقتی سخن از «ژنو ۱» به میان می‌آید به‌معنای آزادی اسیران و خارج‌کردن مزدوران و پایان دادن به گرسنگی و توقف محاصره‌هاست. ما آمده‌ایم تا بگوییم که با «ژنو ۱» کاملاً موافق هستیم. ما تشکیل دولت انتقالی را مقدمه‌ای برای برکناری نظام اسد می‌دانیم. مطرح‌کردن حرف‌هایی درخصوص ابقای نظام اسد خارج از «ژنو ۱» است. ما برای مبارزه با تروریسم با جدیت عمل می‌کنیم.

والنگای، وزیر خارجه چین: چین نیز از راهکار سیاسی برای سوریه حمایت می‌کند. ما پنج پیشنهاد داریم که حل مسالمت‌آمیز بحران سوریه حضور همه گروه‌های سوری در مذاکرات، مشارکت همه گروه‌ها در آینده سوریه و تحقق دیدگاه‌هایشان، بهبود وضعیت انسانی شهروندان سوری و ازبین‌بردن رنج‌های ملت سوریه به‌ویژه آوارگان کشته‌شود.

در دو سر آن نماینده روسیه و نماینده آمریکا نشست‌اند. دست راست هر کدام از آنها نمایندگان دولت سوریه و اعضای ائتلاف مخالفان بشاراسد قرار دارند. همه‌چیز شبیه به یک میز پینگ‌پنگ است. میزی که در انتظار پیروزی یکی از طرفین است. مساوی هم برای برخی تماشاچیان نتیجه مطلوبی است. اما خبری از دیپلماسی پینگ‌پنگی نیست. خبری از مفاهمه و تلاش برای رفع کدورت‌ها نیست. تنها پای یک رقابت در میان است. و رجزخواندن بازیکنان برای هم. گهگاه میانی‌ها هم نقش خود را به‌خوبی ایفانی‌کنند. اختلاف میانی‌ها با هم حل نشده. اظهارات متضاد وزیران خارجه آمریکا و سوریه در آغاز اجلاس اختلاف‌نظر شرکت‌کنندگان بر سر موقعیت بشاراسد در آینده سیاسی سوریه را به وضوح آشکار کرده است. یکی مقامات آمریکایی می‌گویند و یکی مقامات سوری. میانجیان حتی گهگاه در قامت بازیکنان ظاهر می‌شوند. دبیرکل هم گاهی تنها به شکایتی اکتفا می‌کند، اما جزیی از بازی می‌شود. گاهی از سخنان تد ولید معلم شکایت می‌کند و از اینکه او از فرصت سخنرانی در اجلاس ژنو برای «حمله لفظی به سایر شرکت‌کنندگان» بهره‌برداری کرده بود، متاسف می‌شود و گاهی هم طرف دولت سوریه را می‌گیرد. بازی گزارش هم می‌شود. اما گزارش‌ها متفاوت هستند. تلویزیون دولتی سوریه در گزارش خبری از اجلاس ژنو، سخنرانی بعضی از سخنرانان را همراه با شعارهایی علیه «تروریست‌ها» پخش کرد. در گزارش سخنرانی احمد جریا، نماینده ائتلاف ملی سوریه، تلویزیون دولتی نیمی از صفحه تلویزیون را به تصویر سخنرانی جریا، بدون ذکر عنوان او، اختصاص داد در حالی‌که در نیم دیگر، تصاویری از ویرانی و کشتار همراه با نوشته‌هایی در انتساب این وقایع به «تروریست‌ها» دیده می‌شد. تلویزیون سوریه همین شیوه را در گزارش سخنرانی‌های وزیران خارجه سعودی و ترکیه به کار گرفت. تماشاچیان هم کم نیستند. دنیایی در انتظار نتیجه بازی نشست‌اند. هواران در طرف هم به خیابان‌ها آمده‌اند. فعالان عضو سایت اینترنتی AVAAZ با اجرای یک نمایش خیابانی در شهر مونترو، محل برگزاری اجلاس ژنو ۲ خواستار برقراری فوری آتش‌بس و پایان جنگ در سوریه شدند.

تأمین شود. ما یک رئیس‌جمهوری جدید و ۲۲ وزیر از جمله وزرای دفاع، امورخارجه و دادگستری در این منطقه تعیین خواهیم کرد. انتخابات نیز ظرف چهارماه آتی بر گزار می‌شود.

فومیو کیشیدا، وزیر خارجه ژاپن: باید دولت و مخالفان روبرو ر بنشینند و این فرصت نباید از دست برود. طرف‌های سوری باید در راستای اعتمادسازی اقدام عمل کنند تا دولت انتقالی تشکیل شود. ما تاکید می‌کنیم که طرف‌های سوری در مورد آینده کشور مسوول هستند.

سعود الفقیل، وزیر خارجه عربستان: هدف ما تشکیل دولت انتقالی است که بتواند امور را در جوانب سیاسی و نظامی برعهده بگیرد و نظام بشار اسد و کسانی که دستشان به خون آلوده شده است دیگر در این کشور نقشی نداشته باشند و سوریه از این توتل تاریک خارج شود. زمان آن فرارسیده که مردم سوریه را ادیگر نامید کنیم.

نبیل العربی، دبیرکل اتحادیه عرب: باید بگویم که هدف از کنفرانس امروز اجرایی‌کردن اصول توافقمه ژنو ۲ و در اسل تشکیل دولت انتقالی با اختیارات کامل است. چیزی که ما پیش‌تر درخصوص آن به توافق رسیدیم. ما اولین گروهی بودیم که برای پایان دادن به بحران در سوریه وارد عمل شدیم و در این راستا طرح‌های مختلفی را ارائه کردیم که برخی از آنها با موافقت دولت سوریه همراه شد اما متأسفانه در ادامه دولت به وعده‌های خود پایبند نماند و تلاش‌های اتحادیه عرب تا این زمان بی‌نتیجه مانده است.

فرانک والتر، اشتاین مایر، وزیر خارجه آلمان: استفاده از سلاح سنگین و سیاست محاصره برای تسلیم‌کردن مخالفان اقدامی غیرانسانی است که از سوی دولت انجام می‌شود و باید متوقف شود.

صلاح‌الدین مسزوار، وزیر خارجه مراکش: راه‌حل سیاسی تنها با پایان یافتن گزینه نظامی محقق می‌شود و باید دولت انتقالی بر اساس ژنو ۲ تشکیل شود. باید طرف‌های درگیر تصمیمات شجاعانه اتخاذ کنند که حاکمیت و تمامیت ارضی سوریه را حفظ کند و منطقه را از تنش دور سازد.

کارل بیلت، وزیر خارجه سوئد: تنها راه‌حل برای بحران سوریه راهکار سیاسی و دیپلماتیک است. راه‌حل‌های توافقی باید صورت گیرد. حل‌وفصل بحران سوریه آسان نیست. ما به طرف‌های سوری می‌گوییم که وظیفه شما اجرای ژنو ۱ برای آغاز مرحله انتقالی و دموکراتیک است.

صباح‌خالد‌الحمد‌الصباح، وزیر خارجه کویت: نشست امروز این پیام را به ملت سوریه می‌دهد که جامعه جهانی سوریه را فراموش نکرده است. همگی باید تلاش کنیم تا

جنگ سوریه پایان یابد.

نگاه داخلی

ژنو ۲» دور از اراده سیاسی

محمد ایرانی
سفیر ایران در لبنان و اردن

● مدت‌هاست که طرف‌های درگیر در بحران سوریه به این نتیجه رسیده‌اند که راهکار‌های نظامی راه به جایی نمی‌برد. طرف‌های جهانی نیز بر این باورند که خشونت و درگیری نظامی راه‌حل بحران سوریه نیست. بنابراین طرف‌های درگیر باید بحران را از طریق گفت‌وگو و مذاکره مسالمت‌آمیز حل کنند. نشست ژنو ۲ در سال ۲۰۱۲ در همین چارچوب برنامه‌ریزی شد. اگرچه در آن زمان کوفی عنان، نماینده سازمان ملل و اتحادیه عرب بود و از طرف دیگر آمریکایی‌ها نیز خاتم کلینتون را نماینده این امر کرده بودند اما اعلامیه این اجلاس در ۱۲به تصویب رسید. مهم‌ترین بند این اعلامیه مربوط به تشکیل دولت انتقالی بود که در این دولت همه طرف‌های درگیر حضور خواهند داشت. بنابراین بحث کناره‌گیری بشاراسد برداشت اشتباهی از این بند است. در آن زمان روس‌ها برای گنجانده‌نشدن نام بشاراسد در این بند مقاومت کردند و در مصوبه نام هیچ فردی آورده نشد. در همین اجلاس ژنو ۲ نیز که در حال برگزاری است باید ادامه اجلاس ژنو ۲ و مصوبات آن باشد. طرف مخالف دولت تلاش دارد اینگونه القا کند که دولت انتقالی به معنی کنار گذاشتن بشار اسد است. از طرف دیگر مخالفان منطقه‌ای از جمله عربستان و مخالفان فرانطقه‌ای ازجمله آمریکا در کنار مخالفان داخلی سوری تلاش می‌کنند شکل‌گیری دولت انتقالی را منوط به حذف دولت فعلی و شخص بشاراسد کنند. این در حالی است که نمایندگان دولت سوریه در نشست ژنو ۲ بر این باورند که موضوعات مهم‌تری روی میز است. این موضوع مهم‌تر وقایع افزایش موج ترور و خشونت است و القاعده نه‌تنها سوریه بلکه کشورهای پیرامونی سوریه را مورد تهدید قرار داده است. بنابراین قبل از هرچیز باید این موضوع در دستور کار قرار گیرد. به هرحال باید رویکرد عمومی برای برخورد با جریان افراط در سوریه قبل از هر موضوعی به بحث گذاشته شود اما این دیدگاه دولت سوریه با آن چیزی که مخالفان دنبال می‌کنند، دو بحث کاملاً متفاوت است. در کنار این تفاوت دیدگاه، شکل‌گیری اجلاس نیز با مسائل عجیبی صورت گرفت. از ایران برای شرکت در این اجلاس دعوت شد و به فاصله چند ساعت این دعوت پس گرفته شد. این نشان‌دهنده نادیده‌گرفتن نقش موثر ایران برای حل این بحران است. در برابر از طرف‌هایی دعوت شد که کم‌تاثیر و یا بی‌تاثیرند. همچنین از دولتی دعوت به عمل می‌آید که عربستان و آمریکا بنا برناد نقش این دولت را نادیده بگیرند. همه این مسایل در کنار هم نشان می‌دهد که اراده واقعی برای حل سیاسی بحران سوریه وجود ندارد و نقشی ژنو ۲ نتایج ملموس و مفیدی برای مردم سوریه به همراه نخواهد داشت.

پیدا و پنهان مذاکرات صلح سوریه

علی بیگدلی
کارشناس امور بین‌الملل

● نشست ژنو ۲ با چند مشکل اساسی روبه‌رو است. اولین مشکل این است که قدرت‌های صاحب نفوذ منطقه اعم از ایران (به‌عنوان موافق دولت بشار اسد) در کنار دیگر قدرت‌های منطقه‌ای از جمله عربستان (به‌عنوان مخالف دولت بشار اسد) باید در این نشست شرکت می‌کردند و عدم حضور ایران یک نقص است. پیش از نشست، مقامات انگیزه دربار، بارها بر دنبال کردن مساله دولت انتقالی بدون حضور بشار اسد تاکید می‌کردند اما نمایندگان دولت اسد در این نشست شرکت کردند. در شرایطی که خود دولت سوریه در این نشست شرکت می‌کرد شاید لازم نبود ایران در مورد دنبال نشدن رویکرد ژنو ۲ پافشاری می‌کرد چراکه این امر بر موقعیت حساس ایران در مذاکرات هسته‌ای لطمه خواهد زد. مساله بحث‌برانگیز دوم درباره این موضوع سردرگمی آمریکاست. آمریکا نگران سوریه بعد از اسد است و مطمئن نیست که گروهی که اکنون در نشست ژنو ۲ نمایندگی مخالفان را بر عهده دارد، بتواند به اندازه بشار اسد با سلفی‌ها مبارزه کند. آمریکایی‌ها از نفوذ سلفی‌های تندرو در منطقه‌نگرانند. در کنار این موضوع، اختلاف زیادی میان مخالفان بشاراسد وجود دارد، یعنی ائتلاف ملی مخالفان سوری با اکثریت محدودی در این کنفرانس شرکت کرده‌اند.بنابراین توانایی مطلق ندارند. در چنین شرایطی اگرچه دشوار است که سرنوشت نشست ژنو ۲ را پیش‌بینی کرد اما امیدواری‌هایی نیز وجود دارد. بشار اسد در آخرین مصاحبه‌اش اعلام کرد شرکت‌کنندگان با نکردن او در انتخابات سال جاری میلادی بحثی شخصی است و به این نکته اشاره نکرد که حتما در انتخابات شرکت می‌کند. به نظر می‌رسد دیپلماسی پنهانی میان آمریکا، روسیه و بشار اسد اتفاق افتاده باشد. این دیپلماسی به این دلیل است که بشار اسد می‌داند که سوریه با او نمی‌تواند به حیات سیاسی خود ادامه دهد و ایران نیز باید این نکته را مدنظر قرار می‌داد. روسیه نیز از طرفداران بشار اسد است اما در کنار آمریکا مشتاقانه در کنفرانس ژنو ۲ شرکت کرد و سوال اینجاست که اگر دیدگاه بسیار متفاوت بود چرا باید هردو برای شرکت در این کنفرانس و برگزاری آن پافشاری کنند. با این شرایط تاحدودی می‌توان به نتایج نشست امیدوار بود.